

«Το Ε.Β.Ε.Π. επισημαίνει τους παράγοντες που θα κριθεί το στοίχημα για την πραγματική οικονομία μετά τη συμφωνία»

Ο Πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Π, κ. Β. Κορκίδης, με επανειλημμένες παρεμβάσεις του, έχει επισημάνει ότι, το κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης έγινε με καθυστέρηση πολλών μηνών και με μεγάλο κόστος. Είναι εντυπωσιακή, τονίζει, « η τραγωδία που εξελίσσεται κάθε φορά, ενόψει μιας αξιολόγησης, από την πλευρά των δανειστών, οι οποίοι μοιράζονται μεταξύ τους **το ρόλο πότε του “καλού” και πότε του “κακού”**, προκαλώντας έντονες ψυχολογικές μεταπτώσεις στην ελληνική κοινωνία, χωρίς ποτέ όμως να την οδηγούν στην **«κάθαρση»** από το άγχος, την αβεβαιότητα και την ανασφάλεια. Αυτή η μόνιμη κατάσταση των ψυχολογικών μεταπτώσεων τα τελευταία οκτώ χρόνια έχει επιτείνει τη στασιμότητα. Διότι, ενώ η χώρα διαρκώς δανείζεται και δεσμεύεται για μεταρρυθμίσεις και νέα μέτρα, αυτή η συνταγή έχει προκαλέσει κόπωση στην κοινωνία και την αγορά. Αυτή τη φορά, ωστόσο, το τοπίο έχει κάπως **“ξεθολώσει”**, καθώς διαφαίνονται **πέντε παράγοντες**, που θα κρίνουν το αποτέλεσμα του στοιχήματος μετά τη συμφωνία στο Eurogroup και τη συμβολική αναβάθμιση των συστημικών τραπεζών και της ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης».

Πρώτον, η ολοκλήρωση της τρίτης και τέταρτης αξιολόγησης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας του προγράμματος. Η 3η αξιολόγηση αναμένεται να επικεντρωθεί στη διευθέτηση του χρέους και στην προώθηση αναπτυξιακών δράσεων/πρωτοβουλιών, ώστε η χώρα να μεταβεί από μια περίοδο οικονομικής προσαρμογής στην κανονικότητα. Η ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ε.Κ.Τ. πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα, αν και με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα κάτι τέτοιο θεωρείται αρκετά δύσκολο. Τα περιθώρια επιτυχούς ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολόγησης κρίνονται ως ασφυκτικά, καθώς αυτή θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί στις αρχές Νοεμβρίου του 2017. Επομένως, η πίεση που θα ασκηθεί στην αγορά και την κοινωνία για την υλοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών θα είναι μεγάλη.

Δεύτερον, η ρύθμιση των χρεών των επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων (Ν. 4469/2017). Υπάρχει αγωνία για το πότε θα τεθεί σε ισχύ ο Μηχανισμός, καθώς ο όγκος των προς διαχείριση δεδομένων από πλευράς τραπεζών και Δημοσίου αναμένεται να είναι πολύ μεγάλος. Ως εκ τούτου, η ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής και αξιολόγησης των αιτημάτων πρέπει να είναι άρτια σχεδιασμένη για την εύρυθμη λειτουργία και την αποδοτικότητα του συστήματος. Επειδή, λοιπόν, για πρώτη φορά επιχειρείται μία συνολική ρύθμιση των πάσης φύσεως επιχειρηματικών χρεών, η επιτυχία ή μη του εγχειρήματος θα κρίνει σε σημαντικό βαθμό την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των τραπεζών και την περαιτέρω διεύρυνση της πιστωτικής επέκτασης.

Τρίτον, το ζήτημα της ρευστότητας στην αγορά, το οποίο βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό, παραμένει κορυφαίο στην ατζέντα. Τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, όπως αυτά αποτυπώνονται στα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 1ο τρίμηνο του 2017 – ετήσια συγκριτική βάση - συνηγορούν σε μία μικρή αύξηση του Α.Ε.Π., στην τόνωση των εξαγωγών και των επενδύσεων, αλλά και στην ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Οι προαναφερθείσες θετικές ενδείξεις, όμως, θα πρέπει να παγιωθούν, προκειμένου να μεταφραστούν σε βέβαια δείγματα ανάταξης της πραγματικής οικονομίας. Εξίσου, σημαντική εξέλιξη, η οποία αποτελούσε πάγιο αίτημα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, συνιστά η αναγγελία ίδρυσης της Εθνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, μία

πρωτοβουλία που, εάν, τελικά υλοποιηθεί εκτιμάται πως, θα απεγκλωβίσει από τη χρηματοοικονομική ασφυξία πληθώρα ελευθέρων επαγγελματιών.

Τέταρτον, η «υποσχετική» για το χρέος και το QE. Χρειάζεται η κυβέρνηση να θωρακίσει με συγκεκριμένες ενέργειες τη συμβιβαστική λύση του οδικού χάρτη. Διότι, η **ρήτρα ανάπτυξης** που συμφωνήθηκε και συνδέει την ανάπτυξη με την αποπληρωμή του χρέους είναι γενικόλογη με αρκετές ασάφειες, χωρίς να προσδιορίζονται συγκεκριμένες παράμετροι και οι απαραίτητες συνθήκες αποτελεσματικής λειτουργίας της. Αντίστοιχα, πολλά ερωτηματικά υπάρχουν και για την ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. Σημειώνεται, πάντως, ότι η απόδοση του διετούς ομολόγου έπεσε στο 4,15%, το χαμηλότερο επίπεδο στα τελευταία 7 χρόνια, ενώ αυτή του δεκαετούς ομολόγου ήταν στο 5,56%, το χαμηλότερο από τον Σεπτέμβριο του 2014. Η κυβέρνηση επιθυμεί να εκμεταλλευθεί τη συγκυρία και εμφανίζεται αποφασισμένη να ρισκάρει ακόμα και χωρίς την ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο QE, κάτι που θα ήταν προϋπόθεση περαιτέρω αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης, για μια **πilotική επιστροφή στις αγορές**.

Πέμπτο, η κυβερνητική «εκστρατεία» προσέλκυσης επενδύσεων. Η επόμενη μεγάλη πρόκληση για την κυβέρνηση είναι η προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Αυτό αποτυπώνεται, τόσο από τη συνάντηση του υπουργού Οικονομικών στο Λονδίνο με εκπρόσωπο των επενδυτικών εταιρειών, όσο και τη συνάντηση του υπουργού Οικονομίας με τον Αμερικανό υπουργό Εμπορίου στην Ουάσιγκτον, καθώς και το **roadshow** στη Νέα Υόρκη του Χ.Α.Α. με εκπροσώπους αμερικανικών επιχειρήσεων και επενδυτικών funds. Η πρόκληση αυτή είναι βαθύτατα πολιτική, καθώς απαιτείται ένα φιλοεπενδυτικό περιβάλλον, που αυτή τη στιγμή δεν έχει διαμορφωθεί στη χώρα. Στην προσέλκυση επενδύσεων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο η ποιότητα των θεσμών, η πολιτική και οικονομική σταθερότητα. Οι ξένοι επενδυτές εξετάζουν συχνά, για παράδειγμα, την ευκολία με την οποία δημιουργείται μια επιχείρηση, το εύρος της γραφειοκρατίας, τη δημοσιονομική αποτελεσματικότητα, τη σταθερότητα του φορολογικού συστήματος, την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, την ύπαρξη ή μη εκτεταμένης διαφθοράς και άλλους παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη της επένδυσης, τουλάχιστον σε βάθος δεκαετίας. Βεβαίως, τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά επιθυμούν και οι Έλληνες επενδυτές, τους οποίους η Κυβέρνηση πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη της και οφείλει να τους δώσει την ίδια προσοχή και προτεραιότητα σε αυτή την εκστρατεία προσέλκυσης επενδύσεων. Στην Ελλάδα, παρά την κρίση, ευκαιρίες για όλους τους επενδυτές υπάρχουν. Αυτό που απουσιάζει είναι η εμπιστοσύνη στο πολιτικό και φορολογικό σύστημα και τα κίνητρα, ώστε ξένοι και εγχώριοι επενδυτές να στηρίξουν με τα κεφάλαιά τους την ανάπτυξη.

Με παράδειγμα, την ευρύτερη περιοχή του Πειραιά, ένα από τα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά λιμάνια, μετά την επένδυση της Cosco, υπάρχουν πολλές προοπτικές για επενδύσεις στις υποδομές των ναυπηγείων, της ναυπηγοεπισκευής, των ναυτιλιακών υπηρεσιών και του διαμετακομιστικού εμπορίου (π.χ. logistics centers, export parks κ.λπ.). Επίσης, ως **hub port** κρουαζιέρας, στις τουριστικές δραστηριότητες (ξενοδοχειακές υποδομές, συνεδριακά κέντρα κ.α.), στις επιχειρηματικές υποδομές και κυρίως στην επιχειρηματική αξιοποίηση κτιρίων και εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων της περιοχής του Πειραιά (π.χ. κτίρια γραφείων, πολυχώρους, κεντρική αγορά τροφίμων κ.α.). Στη χώρα μας, υπάρχουν ακόμα πολλές επενδυτικές ευκαιρίες στην αγροδιατροφή και στη νεοφυή επιχειρηματικότητα που ανθίζει τα τελευταία χρόνια σε τομείς αιχμής, όπως η βιοτεχνολογία, η φαρμακογνωσία, τα νέα υλικά και γενικότερα οι νέες τεχνολογίες. Το μείζον, λοιπόν, είναι να υπάρξει έστω και καθυστερημένα πολιτική βούληση, **εθνικό στρατηγικό σχέδιο επενδύσεων** και ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Τέλος, η Κυβέρνηση θα πρέπει να ακολουθήσει τη στρατηγική της Ε.Ε. και να επιδιώξει οι νέες επενδύσεις στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, να αξιοποιούνται προς όφελος της κάθε τοπικής κοινωνίας και επιχειρηματικότητας,

μετατρέποντας τη δυναμική του "globalization" σε "localization " προς όφελος της Ελλάδας.

Ο Πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Π. και της Ε.Σ.Ε.Ε., κ. Βασίλης Κορκίδης δήλωσε:

«... Η κυβέρνηση οφείλει να υπερασπιστεί τη διαδρομή που έχει διανύσει από το 2010 έως σήμερα η χώρα και να λάβει σοβαρά υπόψη της τις θυσίες, που έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι Έλληνες πολίτες και φορολογούμενοι επιχειρηματίες. Ας ελπίσουμε λοιπόν, ότι αυτή τη φορά θα υπάρξει σχέδιο και αντανακλαστικά, προκειμένου η 3η και η 4η, που μακάρι να είναι και η τελευταία αξιολόγηση, με τα 117 επιπλέον προαπαιτούμενα, που ζητά η έκθεση συμμόρφωσης, εκ των οποίων τα 95 θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός του 2017, να μας βρουν όλους κατάλληλα προετοιμασμένους και σε θέση μάχης, για να αποφευχθούν οι κωλυσιεργίες και η διστακτικότητα του παρελθόντος. Διαφορετικά, θα παραμένουμε εντός ενός ιδιαίτερα επιζήμιου φαύλου κύκλου και το στοίχημα για την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας, θα κινδυνέψει για άλλη μια φορά να χαθεί...».